

Số: 03/2024/QĐST-DS

Cư Kuin, ngày 27 tháng 02 năm 2024

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

V/v tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN CƯ KUIN, TỈNH ĐẮK LẮK

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

- **Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp:** Bà Tạ Thị Ngọc Diệp

- **Thư ký phiên họp:** Bà Phan Thị Thanh Loan – Thư ký Tòa án nhân dân huyện Cư Kuin.

- **Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Cư Kuin tham gia phiên họp:**
Ông Trần Đình Phương - Kiểm sát viên.

Ngày 27 tháng 02 năm 2024, tại trụ sở Tòa án nhân dân huyện Cư Kuin mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 13/2024/TLST-VDS ngày 25 tháng 12 năm 2023 về việc “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự”, theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số: 02/2024/QĐST-VDS ngày 19 tháng 02 năm 2024, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

* **Người yêu cầu:** Bà H D Niê, sinh năm 1975; Địa chỉ: Xóm C, thôn A, xã E, huyện C, tỉnh Đắk Lắk.

* **Những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:**

- Ông Y K Niê, sinh năm 1984.

- Bà H D1 Niê, sinh năm 1940.

Cùng địa chỉ: Xóm C, thôn A, xã E, huyện C, tỉnh Đắk Lắk.

- Ông Y Th Niê, sinh năm 1958;

Địa chỉ: Buôn J, xã E, huyện C, tỉnh Đắk Lắk.

- Bà H Ng Niê, sinh năm 1964;

- Ông Y T Niê, sinh năm 1973;

- Ông Y G Niê, sinh năm 1974;

Cùng địa chỉ: Thôn A, xã E, huyện C, tỉnh Đắk Lắk. (Tất cả các đương sự đều vắng mặt và có đơn xin giải quyết vắng mặt).

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

** Theo đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự ngày 15/12/2023 và các lời khai trong quá trình giải quyết, người yêu cầu giải quyết việc dân sự là bà H D Niê trình bày:*

Bố mẹ bà H D là ông Y B I Êban (chết năm 2020) và bà H D I có 06 người con là: Ông Y Th, sinh năm 1958; Bà H Ng, sinh năm 1964; Ông Y T, sinh năm 1973; Ông Y G, sinh năm 1974; Bà H D, sinh năm 1975; Ông Y K, sinh năm 1984.

Ông Y K từ khi sinh ra cho đến nay đã bị hội chứng Down, không có khả năng nhận thức và không điều khiển được hành vi của bản thân, mọi sinh hoạt cá nhân hàng ngày ông Y K đều không tự thực hiện được mà phải có sự giúp đỡ của người thân trong nhà. Gia đình đã đưa ông Y K đi điều trị ở nhiều cơ sở y tế nhưng bệnh tình của ông Y K vẫn không thuyên giảm. Hiện tại ông Y K đang sinh sống cùng bà H D và bà H D I. Vì vậy, bà H D yêu cầu Tòa án tuyên bố ông Y K, sinh năm 1984 bị mất năng lực hành vi dân sự và cử bà H D làm người giám hộ của ông Y K để thực hiện các giao dịch dân sự.

** Theo đơn trình bày và đơn xin giải quyết vắng mặt của bà H D I trình bày:*

Bà H D I là mẹ của ông Y K, từ nhỏ ông Y K đã bị hội chứng Down, không có khả năng nhận thức và không điều khiển được hành vi của bản thân, mọi sinh hoạt cá nhân hàng ngày ông Y K đều không tự thực hiện được mà phải có sự giúp đỡ của người thân trong nhà. Bà H D I sống cùng ông Y K và bà H D, nhưng bà H D I đã lớn tuổi và thường xuyên bị bệnh, nên đối với yêu cầu của bà H D yêu cầu Tòa án tuyên bố ông Y K, sinh năm 1984 bị mất năng lực hành vi dân sự và cử bà H D làm người giám hộ của ông Y K để thực hiện các giao dịch dân sự thì bà H D I đồng ý.

** Theo biên bản lấy lời khai của những người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan gồm ông Y Th, bà H Ng, ông Y T, ông Y G cùng trình bày:*

Nhất trí với phần trình bày của bà H D về quá trình ông Y K đã bị hội chứng Down từ nhỏ, hiện nay bà H D đang chăm sóc, nuôi dưỡng ông Y K, nên đối với yêu cầu của bà H D yêu cầu Tòa án tuyên bố ông Y K, sinh năm 1984 bị mất năng lực hành vi dân sự và cử bà H D làm người giám hộ của ông Y K để thực hiện các giao dịch dân sự thì ông Y Th, bà H Ng, ông Y T, ông Y G đều đồng ý.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Cư Kuin tham gia phiên họp phát biểu ý kiến về việc tuân thủ pháp luật tố tụng dân sự của Thẩm phán, Thư ký, người yêu cầu và những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đã thực hiện đúng quyền và nghĩa vụ của mình theo quy định tại Điều 70, 73 Bộ luật Tố tụng dân sự. Đồng thời, đề nghị Tòa án nhân dân huyện Cư Kuin áp dụng khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự năm 2015; Điều 376, 378 Bộ luật Tố tụng dân sự chấp nhận yêu cầu của bà H D về việc tuyên bố ông Y K, sinh năm 1984 bị mất năng lực hành vi dân sự và cử bà H D làm người giám hộ của ông Y K để thực hiện các giao dịch dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Cư Kuin nhận định:

[1] Bà H D yêu cầu Tòa án tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự đối với ông Y K, đây là việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án. Do ông Y K có nơi cư trú tại Xóm C, thôn A, xã E, huyện C, tỉnh Đắk Lắk nên thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân huyện Cư Kuin. Vì vậy, Tòa án nhân dân huyện Cư Kuin căn cứ vào khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39 và Điều 376 của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015 để thụ lý và giải quyết là phù hợp với quy định của pháp luật.

[2] Ông Y K từ khi sinh ra cho đến nay đã có biểu hiện khuyết tật từ nhỏ, từ đó đến nay không có khả năng nhận thức và không điều khiển được hành vi của bản thân, mọi sinh hoạt cá nhân hàng ngày ông Y K đều không tự thực hiện được mà phải có sự giúp đỡ của người thân trong nhà, gia đình đã đưa đi chữa trị ở nhiều cơ sở y tế nhưng bệnh tật vẫn không thuyên giảm. Hiện ông Y K đang được hưởng chế độ trợ cấp xã hội hàng tháng dành cho người bị khuyết tật nặng do Phòng Lao động Thương binh và xã hội huyện C chi trả.

Tại kết luận giám định pháp y tâm thần số 09/KLGD ngày 12/01/2024 của Trung tâm P kết luận: *“1.1 Kết luận về y học” Hiện tại đang sự bị bệnh: Chậm phát triển tâm thần nặng (theo Bảng phân loại bệnh Quốc tế lần thứ 10-ICD10, bệnh có mã là F72). 1.2 Kết luận về khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi: Hiện tại đang sự: Mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi”*.

Do đó, căn cứ vào khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự năm 2015, Tòa án chấp nhận yêu cầu của bà H D yêu cầu Tòa án tuyên bố ông Y K, sinh năm 1984 bị mất năng lực hành vi dân sự.

[3] Xét yêu cầu của bà H D cũng như ý kiến của người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đề nghị Tòa án cử bà H D là người giám hộ cho ông Y K. Thấy rằng, ông Y K đang sống chung với bà H D và bà H D1 và được bà H D chăm sóc và nuôi dưỡng, bà H D1 đã già yếu và bị bệnh nên không thể chăm sóc, nuôi dưỡng ông Y K. Bà H D là người có năng lực hành vi dân sự đầy đủ, có tư cách đạo đức tốt, chưa từng vi phạm pháp luật đáp ứng các điều kiện quy định tại Điều 49 nên căn cứ vào khoản 4 Điều 53 Bộ luật dân sự năm 2015 chấp nhận cử bà H D là người giám hộ của ông Y K. Đồng thời, xác định mọi giao dịch dân sự của bà H D đều do bà H D xác lập, thực hiện theo quy định tại khoản 2 Điều 22 Bộ luật dân sự năm 2015; thực hiện quyền và nghĩa vụ theo quy định tại các Điều 57, 58, 59 Bộ luật dân sự năm 2015.

[4] Ý kiến của đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Cư Kuin tham gia phiên họp là phù hợp với quy định của pháp luật nên có cơ sở chấp nhận.

[5] Về chí phí giám định: Bà H D phải chịu chí giám định đã nộp tại Trung tâm P.

[6] Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Bà H D phải chịu lệ phí giải quyết việc dân sự theo quy định pháp luật.

Vì các lẽ trên:

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39; các Điều 149, 361, 376, 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự; Điều 22, 49, 57, 58, 59 Bộ luật dân sự; khoản 1 Điều 37 của Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự của bà H D.

Tuyên bố ông Y K, sinh năm 1984 bị mất năng lực hành vi dân sự.

2. Người giám hộ của ông Y K là bà H D, sinh năm 1975. Bà H D có các quyền và nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định tại Điều 57, 58, 59 Bộ luật dân sự năm 2015.

3. Về chí phí giám định: Bà H D phải chịu chí giám định đã nộp tại Trung tâm P.

4. Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà H D phải chịu 300.000 đồng (*Ba trăm nghìn đồng*) lệ phí giải quyết việc dân sự, được khấu trừ vào số tiền tạm ứng lệ phí sơ thẩm đã nộp là 300.000 đồng (*Ba trăm nghìn đồng*) theo biên lai thu tiền số: AA/2021/0017890 ngày 21/12/2023 tại Chi cục Thi hành án dân sự huyện Cư Kuin, tỉnh Đắk Lắk.

Người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan vắng mặt tại phiên họp có quyền kháng cáo quyết định trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày nhận được Quyết định hoặc Quyết định được thông báo, niêm yết.

Nơi nhận:

- VKSND huyện Cư Kuin;
- Chi Cục THADS huyện Cư Kuin;
- Người yêu cầu;
- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan;
- UBND xã Ea Ktur;
- Lưu: VT, hồ sơ.

**TM. HỘI ĐỒNG GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
THẨM PHÁN-CHỦ TỌA PHIÊN HỌP**

(Đã ký)

Tạ Thị Ngọc Diệp